

FACULTAT DE CIENCIES DE LA INFORMACIO. UAB.

Curs Acadèmic 1980-1981.

Assignatura: Història de la Comunicació Social a Espanya.

Départament: Aspectes Socials de la Informació.

Curs: 5è.

Professor: Josep-Francesc Valls.

A) TEMARI

I: 1.- Introducció a la Història de la Comunicació Social a Espanya. 2.- Historiografia i HCS: relació d'aquestes amb la Història de les Mentalitats.

II: 1.- La comunicació social a l'Antic Regim: interrelació entre periodisme escrit, tradició oral, literatura culta, literatura popular escrita, el teatre. 2.- El paper de l'Església, els llocs de reunió, els centres d'ensenyament. 3.- Analfabetisme, nivells de lectura i comunicació.

III: 1.- Relació entre la premsa escrita i els altres mitjans de comunicació al segle XIX, arrel de la revolució Burgesa.

IV: 1.- Premsa i classe social. 2.- Premsa i poder. 3.- Procés a la primera llibertat de premsa 1808-1813: la consciència burgesa devant la premsa, cas Blanco White-Quintana al "Semanario Patriótico". 4.- El medi escrit de 1808 a 1834, a les derreries de l'Antic Régim.

V: 1.- Revolució industrial: esquema comunicatiu a 1830-1874. 2.- El Romanticisme l'ascens de la burgesia: el nou llenguatge de la premsa escrita. 3.- El fracàs de la Revolució industrial i el fracàs del medi escrit: aspecte tècnic, aspecte jurídic-polític-social.

VI: 1.- Els problemes de la qualificació de la premsa escrita: estadístiques del timbre, registre industrial i altres estadístiques.

VII: 1.- Cap el nou concepte d'empresa periodística. 2.- Les condicions tècniques, la publicitat; el nou producte informatiu-agencies reportarisme; l'impressió rotativa, estereotipia, fotogravat, fotografia; la distribució -el quiosc-. 3.- Estudi del "Imparcial", "La Correspondencia" o "La Vanguardia".

VIII: 1.- Premsa obrera. 2.- Antecedents del circuit comunicatiu al món obrer: els fulls informatius, els butlletins, els ateneus, les associacions de "socors mutus", els periódics. 3.- Premsa obrera entorn de la Constitució de la AIT Espanyola en el marc de les noves condicions a la premsa de la revolució del 68. 4.- La premsa anarquista a partir de la Constitució de la CNT. 5.- Estudi de "La Federación", "El Socialista", "Tierra y Libertad" i "Solidaridad Obrera".

IX: 1.- L'esclat de la premsa a les nacionalitats a partir del darrer terç del XIX. 2.- Relació premsa de Madrid-periferia. 3.- Estructura del lectorat català. 4.- Estudi del "La Veu de Catalunya" i "La Humanitat".

X: 1.- La fotografia de les primeres taques al Document Social. El cinema: Desenvolupament del llenguatge i canvis sociològics.

XI: 1.- Els medis auditius-verbals: El telèfon, el disc. Els medis auditius-no verbals: el morse-ia telegrafia.

- XII: 1.- Galaxia Marconi a Espanya. 2.- L'aspecte social i la comunicació. 3.- Legislació sobre la radiodifusió. 4.- El desenvolupament de la radio privada i la subsidiaritat.
- XIII: 1.- Premsa i radio: medis de comunicació de masses.
- XIV: 1.- Fet comunicatiu a la Guerra Civil. 2.- Bipolarització propagandística de la premsa escrita i la radiodifusió, el teatre, el cinema i la cartellera.
- XV: 1.- El franquisme als anys 50: el radiofonisme i la propaganda. 2.- La premsa clandestina a l'interior i a l'exterior. 3.- Estudi de Cabalgata Fin de Semana, Carrusel Deportivo. 4.- Estudi de Solidaridad Obrera, Treball i Endavant.
- XVI: 1.- El fet televisiu i la complementarietat dels mitjans audiovisuals i escrits: la televisió: l'espectacle, l'animació, la cultura, l'informació, el circuit de la propaganda política. 2.- La publicitat. 3.- L'estrucció de producció. 4.- Els centres regionals. 5.- Estudi de la "Unión hace la fuerza", "Un millón para el mejor" "A toda plana" i "Giravolt".
- XVII: 1.- Evolució dels periódics arreu de la Llei Fraga del 66. 2.- El mitemisme radiofònic i la complementarietat.
- XVIII: 1.- El disc com a mitjà de comunicació social. 2.- El "boom" de la Fm, la fotonovela, el graffiti, la pintada.
- XIX: 1.- La crisi del sector premsa en els orígens del postfranquisme: premsa i poder, premsa i classe social. 2.- La reordenació del sector: procés de concentració. 3.- Els costos de l'empresa periodística actual. 4.- L'alternativa radiofònica, l'alternativa televisiva.

BIBLIOGRAFIA BASICA

- MONTAÑA, J.: Hacia una nueva historia. Akal. Madrid, 1976.
La Historia. Salvat. Barcelona, 1974.
- KACCH, M.: Introducción a la historia. FCE. México, 1975.
- DETTI, G.: Historia Social e Ideologías de las sociedades y otros ensayos sobre historia. Anagrama. Barcelona, 1970.
- MAZZA, A.: Historia Social del arte y de la literatura. Guadarrama. Madrid, 1974.
- RAMOS Y CUELLAR: Historia social de la literatura española. Castalia. Madrid, 1978.
- RODRIGUEZ, J.A.: Medios de masas de historia del arte. Cátedra. Madrid, 1976.
- GRANADA, R.: El lenguaje de los comics. Península. Barcelona, 1974.
- GRANADA, R.: La literatura popular en España. Taurus. Madrid, 1978.
- GRANADA: Tras la histotia de la cultura. Ariel. Barcelona, 1977.
- GRANADA, R.: Histoire de la presse. PUF. París, 1974.
- GRANADA, R.: La presse écrite et l'audiovisuel. PUF. París, 1976.
- GRANADA, R.: El periódico. Orígenes, evolución y función de la prensa periódica. Títhea. México, 1980.

c) ORIENTACIO I AVALUACIO DEL CURS

Tres maneres de superar el curs:

1.- Sis comentaris de texte, es a dir, dos per trimestre: superats. Mes un treball de curs sobre tema col·lectiu, o participar en un seminari de l'Area d'Historia.

2.- Tres examens trimestrals liberatoris.

3.- Exàmen final: un tema del programa; dos esquemes d'altres dos temes; un comentari de texte.

NOTA.- El treball col·lectiu cal que el professor conegui el tema avans del 20 de desembre y s'entregara avans del 1 d'avril.